

EPEZU
Pauru Nymerohpyry Epezu pōkō
Neneryme
Efésios
Ekarotopo

Pauru ytotoopõpyry oseruaõno ahtao, moroto kynexine pata Epezu po oseruao jeimamyry ex-
 isasaka (Atos 19.1–20.1). Sero pape tymerose
 Pauru a äpuruhpyry tao tahtao (Epezu 4.1), Jezu
 poetory tō neneryme Epezu po, imehnō pata tō po
 roropa.

Tynymerohpyry ae toto amorepāko mana
 toiro zoko sã Jezu poetory tō ehtoh poko
 (Epezu 1.10). Jezu enetuputyryke kyya xine
 Kuesëkõme, zokome sytatose sero nono po (Epezu
 1–3). Zuzenu Kurã tokarose kyya xine isene
 kuehtohkõme; naeroro zae ehtoh poko se rokë
 sytatose. Kuokokõ pyno kuehtohkõ sã kypyno
 xine Kyrixtu mana. Morararo kupuhpyrykõ
 omipona kuokokõ ehtoh sã Kuesëkõ omipona
 sytatose sero nono po.

Oseruao enetupuhtoh ekarõko Pauru mana
 tuarohxo kuehtohkõme toiro ahnome kuehtohkõ
 poko: zokome sã sytatose, kupuhpyrykõme Jezu
 mana (Epezu 1.22-23); tapyime sã sytatose, apõme
 Jezu mana, topuimo (Epezu 2.20-21); nohpo
 niome sã roropa Jezu mana, ipytyme sytatose
 enetuputyryke kyya xine (Epezu 5.25-32).

Sero pape ao

Aosekarotopõpyry 1.1-2

Omi kurã Jezu Kyrixtu poko 1.3–3.21

Zae Jezu poetory tō ehtopo 4.1–6.20
Aosekazumatopo, kure tyripotopo 6.21-24

¹ Ynymerohpyry moro onenerykōme Epezu pōkomo. Ywy ase Pauru, Ritonōpo nymenekahpyry, Kyrixtu Jezu poko imehnō amorepatohme.

Ritonōpo poetoryme matose, māsa rokē pyra Kyrixtu Jezu enetuputyryke oya xine, imarō ro-ropa oexirykōke.

² “Papa Kapuaono, kure Epezu pōkō tyriko. Torētyke pyra tyriko toto,” āko ase Ritonōpo a opoko xine. Jezu Kyrixtu Kuesēkomo a roropa, morara āko ase.

Kure kyrirykō poko Ritonōpo a

³ “Kure mase Papa Kapuaono,” sykatone Ritonōpo a, Jezu Kyrixtu Kuesēkō zummy a, kure rokē tyrise kuexirykōke, Tumūkuru Kyrixtu maro. Mame Tuzenu emero ekarōko kyya xine mana. Kure kapuaōkō ritopōpyry sã kure kyritorỹko Ritonōpo mana.

⁴ Sero nono onyripyra ro tahtao, kymenekatone Ritonōpo, typoetoryme kuehtohkōme, Tumūkuru Kyrixtu maro kuehtohkōme. Kymenekatone kure kuehtohkōme, iirypyryme pyra tyneneryme. Kypyno xine toexiryke,

⁵ tumūkurume kyrirykō poko tōsenetupuhse Ritonōpo pake Tumūkuru orikyry poko. Tumūkurume kyritone tãkye toehtohme kypoko xine tōsenetupuhtopōpyry ae ro.

⁶ Tumūkuru pyno Ritonōpo ipunaka repe. Yrome tonehpose eya xiaro kypynanohtohkōme. Topehke pyra tynekarory kurã sã Tumūkuru

tonehpose aorihtohme. Morara exiryke: “Kure mase Papa. Yna esẽme mase imehxo,” sykatone Ritonõpo a.

⁷ Tymyhpokase sã sytatose, kymyakākõme Kyrixtu toorihse exiryke. Eya kyyrypyrykõ tukurikase roropa mana, tumunuru ke. Morara exiryke imehnõ kypyno xine exiry motye kypyno xine Ritonõpo mana.

⁸ Naeroro kure kyriatosene. Tuaro toexiryke tuaro kyritoryko roropa mana.

⁹ Pake emero kukurākarykõ poko tõsenetupuhse Ritonõpo oximõme kuehtohkõme, toiro tosẽke kuehtohkõme. Yrome Ritonõpo osenetuputyry waro pyra sexiataose. Morarame kutuarõtanohtopone tõsenetupuhstopõpyry poko.

¹⁰ Ynara tykase Ritonõpo: “Emero oximõme toto rĩko ase Kyrixtu orikyry ke, kapuaõkõ maro, nono põkõ maro, enara, toto esẽme Kyrixtu ehtohme,” tykase Ritonõpo pake. Mame morohne ritoh po toehse ahtao, morohne rĩko Ritonõpo mana.

¹¹ Emero exĩko Ritonõpo osenetupuhstopõpyry ae ro, aomihpyry ae ro roropa. Osemazuhme sero nono onyripyra ro tahtao kymarokõ tymenekase eya typoenõme kuehtohkõme tumũkuru Kyrixtu maro, tõsenetupuhstopõpyryme exiryke, toemynyhmatopõpyry ae ro apitoryme.

¹² Naeroro: “Kure mase Ritonõpo, yna Esẽme imehxo mase,” ãko ynanase, osemazuhme Kyrixtu tonetupuhse yna a exiryke, kypynanohnekõme.

¹³ Morarame amarokomo a roropa kurã omi totase. Morara exiryke Kyrixtu menetuputyatose, Kyrixtu omiry enetuputyryke oya xine. Naeroro typynanohse oexirykõke Ritonõpo a, Tuzenu kurã

ekarone oya xine tōmihpyry ae ro, ipoetoryme oeh-tohkō poko otuarōtatohkōme.

¹⁴ Ritonōpo Zuzenu nae kuahtao xine, zuaro sytatose, Ritonōpo nekarory typoetory tomo a apoīko sytatose, Zuzenu nae kuexirykōke. Kuakorehmatorỹko mana kypyno xine Ritonōpo ehtoh enetuputyry poko, tymyhse exiketō sã pyra kueh-tohkōme. Naeroro: “Kure mase Ritonōpo, yna Esēme mase imehxo,” sykatone.

Pauru oturutopōpyry

¹⁵ Mame Kuesēkō Jezu enetuputyry poko oya xine totase ya. Ritonōpo poetory pyno oexirykō roropa totase ya.

¹⁶ Morara exiryke morara kary etaryhtao ya, “Kure mase” kakehpyra sã ywy Ritonōpo a. Opoko xine oturūko roropa ase, Ritonōpo maro joturu-ruhtao.

¹⁷ Ynara āko ase Ritonōpo a Kuesēkō Jezu Kyrixtu zумы a: “Papa Kapuaono, imehxo mase. Morara exiryke Ouzenu a Ēpezu pōkō tuaro tyripoko toto,” āko ase Ritonōpo a, Ritonōpo waro oexirykō se jexiryke. Osenetupuhpōko roropa Ritonōpo mana oya xine.

¹⁸ Ynara āko ase roropa Ritonōpo a: “Ēpezu pōkō amorepako Papa, amaro toexirykō waro toto ehtohme, kure tyrirykō eraximatohme eya xine, onekarotyã waro toto ehtohme, imeīpo ōmihpyry ae ro onekarory tō kurã waro roropa toto ehtohme,

¹⁹ jamihme kuhse oexiry waro roropa toto ehtohme,” āko ase. Tyjमितunuru ke kuakorehmatorỹko mana kukurohtao xine, enetuputyryke kyya xine. Tyjमितunuru ke ro

²⁰ Tumũkuru ěsemãkapone ropa aorihxĩpo. Mame tymaro tuisame kynyrine kapu ao.

²¹ Seromaroro Kyrixtu tuisame mana, imehnõ kapuaõkõ motye emero. Kowenu tõkehko motye mana, tuisa tõkehko roropa motye. Pata esẽ tõ motye roropa mana, sero nono po. Emero motye kuhse mana, jũme roropa mana.

²² Naeroro emero esẽme Kyrixtu tyrise Ritonõpo a. Mame kynekarone typoetory tomo a, toto esẽme aehtohme. Tuisa Imehxo Exikety ekarone eya xine.

²³ Kyrixtu zokome sã Ritonõpo poetory tõ mana. Mame kupuhpyrykõ omipona kuokokõ exiry sã, moro sã Kyrixtu omipona ipoetory tõ mana. Toto kurohtao roropa mana, toto jamihtanohnõko, enara.

2

Kuosenetupuhtohkõ tyrisenã sã tyrise ropa

¹ Osemazuhme aporo Ritonõpo enetuputyry se pyra mexiatose, Ritonõpo omipona pyra oexirykõke, tyrypyhpyke rokẽ oexirykõke.

² Morara oexirykõke Jezu onenetupuhpynõ penetatoh poko rokẽ mexiatose. Joroko tõ esẽ omipona roropa mexiatose, amerehmaõkõ esemy. Ritonõpo omipona pyra exiketõ esẽ roropa mokyro.

³ Mokaro sã sexiataose, Jezu onenetupuhpynõ samo. Kypenetatohkõ poko rokẽ sexiataose. Kyyrypyrykõ poko roropa sexiataose. Kuosenetupuhtohkõ ae kypenetatohkõ poko sexiataose. Ritonõpo nuãnopyryme roropa

sexiatose, apotoimo htaka taroposāme roropa sexiatose.

⁴ Yrome Ritonōpo kuānohpopyra xine kynexine, kypoko xine toenupunase toexiryke ipunaka.

⁵ Ritonōpo enetuputyry se pyra ro kuahtao xine, aomipona pyra roropa kuahtao xine, kuosenetupuhtohkō tyrisenā sā tyrise ropa Ritonōpo a, Kyrixtu maro kuehtohkōme. Kure orirykō se Ritonōpo exiryke okurākatone ropa.

⁶ Seromaroro Kyrixtu Jezu maro kuexirykōke, kuosenetupuhtohkō tyrisenā sā tyrise ropa Ritonōpo a mana. Tymaro tuisame kuehtohkōme kapu ao, kuosenetupuhtohkō tyrisenā sā tyrise ropa eya.

⁷ Morara kyriatose Ritonōpo, kure toexiry poko enetupuhpotohme imehnomo a jūme. Imehnō kypyno xine exiry motye kuhse Ritonōpo kypyno xine exiry mana. Morara exiryke kure kyrikehpyra xine kynexine, Kyrixtu Jezu maro kuehtohkōme, enetuputyryke kyya xine.

⁸ Naeroro tamoreme opyno xine Ritonōpo toexiryke typynanohse matose. Okurākatorỹko roropa mana kure oexirykō pokoino pyra. Jezu enetuputyryke rokē oya xine okurākatorỹko mana. Topehke pyra, tynekarory kurā sā, Tumūkuru tonehpose aorihtohme, okurākatohkōme.

⁹ Naeroro epyrypasaromepyra matose Ritonōpo poenōme oexirykō poko. Kure oexirykō pokoino pyra tukurākase matose Ritonōpo a.

¹⁰ Ritonōpo kyrihpōkomo. Kyritone Kyrixtu Jezu maro kuehtohkōme kure imehnō ritohme kyya xine. Pake ynara tykase Ritonōpo tyya rokene, “Kyrixtu omipona exiketomo a imehnō riry se ase

kure, kokoro rokene,” tykase.

Oximaro kuexirykō poko Kyrixtu Jezu maro

¹¹ Wenikehpyra ehtoko oehtopōpyrykō poko. Juteutōkara matose, morara tonuruse oexirykōke. Amarokō poko, “Tyaikōpotapihpyry onysahkahnō mokaro,” āko juteu tō opoko xine. Yrome ty-poko xine, tysahkase aexityāme, osekarōko toto, tyaikōpotapihpyry tysahkase tyya xine exiryke.

¹² Pake Kyrixtu onenetupuhpyra mexiatose. Ritonōpo nymenekatyāme pyra mexiatose, juteume pyra oexirykōke. Pake ynara tykase typoetory tomo a, “Kure rokē oritorýko ase,” tykase Ritonōpo. Yrome oya xine morara kara kynexine. Taro amarokō repe, nono po. Kyrixtu a okurākarykō oneraximara sã mexiatose. Ritonōpo waro pyra roropa mexiatose.

¹³ Osemazuhme aporo moe sã mexiatose. Yrome Ritonōpo a tonehse ropa matose tyya Jezu Kyrixtu orikyry ke. Seromaroro imaro amarokō toehse aomipona toehse oexirykōke.

¹⁴ Toipe juteu tomo, oxiehno toto juteutōkara maro. Moeze nymerohpyry juteu tō apurume sã kynexine, juteutōkara maro pyra toto ehtohme, Moeze nymerohpyry omipona pyra juteutōkara exiryke. Yrome seromaroro moro apuru tykararahse mana Kyrixtu a oximōme toto ehtohme ropa. Toorikyry ke oxiehno pyra tyripose toto eya osepyno toto ehtohme, oxise roropa toto ehtohme. Toorikyry ke oxiehno toto exiry tonahkapose eya.

¹⁵ Ynara tykase Kyrixtu eya xine, “Moeze nymerohpyry omipona oexirykō pokoino pyra

okurākatorỹko Ritonõpo mana. Kure oexirykõ pokoino pyra roropa,” tykase. Atae pyra toh nexiase repe. Yrome oximõme tyrise toto eya, tyrisenã sã toto ehtohme tymaro, oxiehno pyra toto ehtohme, osepyno rokẽ toto ehtohme.

¹⁶ Toxixihmatopõpyryke wewe pokona, Kyrixtu a oxiehno toto ehtoh tonahkapose. Wewe poko toorihtopõpyry ke oxiehnotokõ tyrise ropa oxiehno pyra, osepyno toto ehtohme ropa. Tonehse ropa toto eya Ritonõpo a aomipona toto ehtohme.

¹⁷ Naeroro Kyrixtu tooehse ãmorepase xine omi kurã poko, oxiehno pyra emero ehtohme Ritonõpo maro. Oya xine tooehse, juteutõkara a. Ameke sã mexiatosene Ritonõpo a. Oya xine tooehse roropa ynororo, juteu tomo a, ameke hkopyra mexiatosene Ritonõpo a.

¹⁸ Naeroro Kyrixtu enetuputyryke kyya xine emero sytatose Kumykõ ãpataka ytõko, juteu tomo, imehnomo, enara, toiro Zuzenu omipona kuexirykõke.

¹⁹ Juteutõkara matose. Yrome tyorõpõkõme pyra matose. Katonõme pyra roropa matose Ritonõpo a. Esary põkõme matose toehse, imehnõ Ritonõpo poetory tõ maro, Ritonõpo poenõme toehse oexirykõke.

²⁰ Ritonõpo tapyĩme sã sytatose. Ynara sã sytatose enetupuhtohme rokene. Tapyi apurume sã matose. Tapyi apuru apõme Ritonõpo nymenekatyã imehnõ amorepananõme, Ritonõpo poe urutõ kõ maro, enara. Yrome tapyi nekapuru apoihtyme sã Kyrixtu Jezu mana.

²¹ Mokyro poe rokẽ Ritonõpo tapyĩ jamihme. Ipoe roropa Kuesẽkõ maro kure exĩko sytatose.

²² Amarokõ roropa imaro exĩko matose Ritonõpo tapyĩme, imehnõ Jezu poetory tõ maro, emero porehme, Ritonõpo Zuzenu esaryme.

3

Pauru erohtopõpyry poko juteutõkara poko

¹ Morara exiryke oturũko ase Ritonõpo maro. Ywy ase Pauru, Kyrixtu Jezu nymenekahpyry. Āpuruhpyry tao ase. Tomõse ywy ahno tõ zururuke ya, juteutõkara kurākary poko Jezu a. Morara exiryke tõmapose ywy āpuruhpyry taka.

² Kypyno xine Ritonõpo exiryke tyrohmanohpose ywy eya, ākorehmanekõme jehtohme. Sero poko metatose ro.

³ Ritonõpo osenetupuhtopõpyry tokare pyra kynexine repe. Yrome utuarõtanoHPone tõsenetupuhtopõpyry poko. Moro poko pape tymerose ya, onenerykõme.

⁴ Naeroro ynymeroHPyry moro poko isekeremaryhtaO oya xine, enetupuhnõko matose Kyrixtu poko. Ritonõpo osenetupuhtopõpyry waro jehtopõpyry poko enetupuhnõko matose.

⁵ Osemazuhme aporo ahno a tõsenetupuhtopõpyry onekaropyra Ritonõpo kynexine. Yrome seromaroro tynymenekatyã tutuarõtanoHPose. Urutõ kõ roropa tutuarõtanoHPose Tuzenu a, tõsenetupuhtopõpyry poko.

⁶ Ynara tykase Ritonõpo pake tyya rokene, “Kure rokẽ juteutõkara rĩko ase juteu tõ maro. Ypoenõme exĩko mã toto Kyrixtu omiry enetuputyryke eya xine,” tykase ynororo. “Mame juteu tõ juteutõkara

maro osepyno exĩko toh mana, Jezu Kyrixtu enetuputyryke eya xine. Ynekarory juteu tomo a, moro ekarõko roropa ase juteutõkara a,” tykase ynororo pake tyya rokene.

⁷ Kyrixtu omiry poko imehnõ amorepaneme jyrine Ritonõpo. Topehke pyra tyjमितunuru ekarone Ritonõpo ya. Erohnõko ukurohtao mana.

⁸ Jezu poetoryme ase. Tuisame pyra ase repe. Yrome eya jerohtoh tokarose mana, juteutõkara amorepatohme typoko. Imehnõ motye kuhse Kyrixtu kypyno xine mana, emero kurã ekaroneme toexiryke.

⁹ Naeroro pake Ritonõpo tõsenetupuhse kukurãkaporykõ poko Tumükuru a, juteu tomo, juteutõkara, enara. Moro poko enetupuhpõko ase emero ahno a. Emero ritõme mã Ritonõpo. Tõsenetupuhpõpyry onumakara kynexine aporo.

¹⁰ Seromaroro emero Jezu enetupuhnõko toh mana, juteu tomo, juteutõkara, enara. Moro eneryke tyya xine, ynara ãko tuisamãkõ kapuaõkomo, “To! Emese kure mase Ritonõpo,” ãko toh mana moro eneryke tyya xine.

¹¹ Ritonõpo poenõme toehse toto, enetuputyryke tyya xine, pake Ritonõpo osenetupuhpõpyry ae ro. Kyrixtu Jezu a typoenõme tyrise sytatose, toorihse toexiryke kyyrypyrykõ eheppyryme.

¹² Kyrixtu maro kuahtao xine Ritonõpo epätaka ytõko sytatose. Ihxike pyra roropa sytatose kueanokõ tyjamihtanohse exiryke. Imaro oturũko sytatose tonetupuhse kyya xine exiryke.

¹³ Naeroro etuarimãko ase Kyrixtu omiry ekaroryke ya oya xine. Morara exiryke poremãpyra ehtoko jetuarimary etaryhtao oya xine. Kure

oripotohkōme Kyrixtu omiry ekaroase oya xine. Kure oripotohkōme roropa tomōse ase āpuruhpyry taka.

Kypyno xine Kyrixtu exiry poko

¹⁴ Ritonōpo emero typoenōme se. Moro poko jemynyhmaryhtao jeseukumuru pona porohnōko ase, joturutohme Papa Kapuaō ēpataka.

¹⁵ Tonetupuhse kyya xine exiryke emero porehme tumyke exīko sytatose, Kumykōme Ritonōpo exiryke, kapuaōkomo te, nono pōkomo, enara.

¹⁶ Ynara āko ase Ritonōpo a, “Papa Kapuaono, imehxo mase. Orēpyra roropa mase. Naeroro ajamitunuru ekaroko Epezu pōkomo a, Ouzenu maro orēpyra toto ehtohme tukurohtao xine,” āko ase opoko xine.

¹⁷ “Papa Kapuaono, Epezu pōkō akorehmako Omūkuru enetuputyry poko, Jezu Kyrixtu osesari-tohme ikurohtaka xine. Akorehmako toto imehnō pyno toto ehtohme, yronymyryme,” āko ase.

¹⁸ “Akorehmako toto Papa, tuaro toto ehtohme, emero opoetory tō maro, toto pyno Kyrixtu exiry poko, tuaro toto ehtohme imehnō pyno exiry poko, enara,” āko ase. Kapu zumo exiry sã Kyrixtu kypyno xine exiry mana. Kae exiry sã roropa kypyno xine Kyrixtu exiry mana. Tuna konōto zueme exiry sã roropa kypyno xine exiry roropa mana. Nono zumo exiry sã roropa kypyno xine Kyrixtu exiry mana. “Moro waro tyriko toto,” āko ase Ritonōpo a.

¹⁹ Ÿ, ynara se ase oya xine roropa. Kyrixtu kypyno xine exiry waro se ase oya xine. Mame zuaro awahtao xine itamurume repe, emero waro

pyra ro matose. Ynara exiryke, ekuhpÿme sã kypyno xine Kyrixtu exiry mana. Mame Ritonõpo osesariry se ase okurohtaka xine, Ritonõpo a rokẽ tuaro oehtohkõme kure kuhse Ritonõpo exiryke.

²⁰ Mame tyjमितunuru ke kynekaropohpyrykõ motye tyriry waro Ritonõpo mana. Kyneneputyhpyrykõ motye tyriry waro roropa mana, kukurohtaka xine.

²¹ Naeroro eya, “Imehxo mase, Ritonõpo,” sykatone, oximõme Jezu poetory tõ maro kuahtao xine. Kyrixtu Jezu maro toehse kuexirykõke. Naeroro morara sykatone kokoro rokene. Kakehpyra sehtone, enara.

4

Oxipoko enupunary poko Jezu poetory tomo a

¹ Morara exiryke, kure kyriatosene Ritonõpo. Naeroro oururukõ se ase. Taro ase tymyhse, Kuesëkõ omipona jerokuruke. Ynara kary se ase, kure rokẽ ehtoko, kure oehtohkõme toahmase oexirykõke Ritonõpo a. Morara exiryke kure rokẽ ehtoko.

² Opoko xine ro epyrypara ehtoko. Opoopore pyra ehtoko imehnõ maro. Azamaro pyra exiketõ zehno pyra ehtoko. Imehnõ pyno oexirykõke akorehmatoko toto.

³ Ritonõpo Zuzenu amaro xine ahtao oxipoko enupunãko matose. Oxipoko toenupunase oexirykõke oximaro exiiko matose. Tomeseke ehtoko, oxipoko enupunakehpyra oehtohkõme.

⁴ Morohnome matose toehse, toirõ Zuzenu amaro xine exiryke. Toiro rokẽ eraximãko matose. Jezu Kyrixtu maro jũme orihpÿme

oehtohkõ eraximãko matose. Moro poko toahmase matose Ritonõpo a.

⁵ Toiro rokẽ Kuesẽkõ mana. Toiro tonetupuhse kyya xine kukurãkanekõme. Toirõ omi poe roropa tõpurihkase sytatose.

⁶ Toiro Ritonõpo mana, Kумыkomo. Kuesẽkõme roropa mana. Kymarõ xine toerohtoh kyrõko Ritonõpo mana, kukurohtao xine toexiryke.

⁷ Topehke pyra tynekaroryme tyjमितunuru tokarose Kyrixtu a kyya xine. Emero oxisã pyra repe yrome tõsenetupuhtopõpyry ae ro tyjमितunuru tokarose kyya xine.

⁸ Ynara tymerose Kyrixtu poko, Ritonõpo omiryne:

“Tonukuruhtao kakoxi tuhkãkõ tynyporemãkapotyã tarose tymaro.

Mame ekarory se toehtoh tonõ tokarose eya ahno tomo a,”

tykase.

⁹ Otarãme ekaropõko matose, “Oty kary moro tõnuhse?” ãko matose otarame. Ynara mana, osemazuhme Kyrixtu tyhtose aporo, sero nono zopikoxi.

¹⁰ Naeroro Kapu ae Ayhtohpyryme ynororo. Kapu aka onuhketyne roropa mana. Kapu moinakoxi toytose ynororo. Emero esẽme toehse ynororo, kapuaõkomo, nono põkomo, enara mã esẽme toehse ynororo.

¹¹ Eya ekarory se toehtoh tonõ tokarose ahno tomo a. Tyjमितunuru tokarose eya xine orõpyra toto ehtohme toerohtohkõ poko. Toitoine tymenekase eya, typoko imehnõ tuarõtatohme. Imehnõ tymenekase roropa eya urutõ kõme.

Imehnõ tyrise roropa eya imeimehnõ pata põkõ eahmananõme, typoetoryme toto ehtohme. Imehnõ tymenekase typoetory tõ esẽme, imehnõ roropa tymenekase imehnõ typoetory tõ amorepaneme.

¹² Morara tyrise eya emese kure typoetory ehtohme toerohtohkõ poko, toto atakorehma-tohme Kyrixtu omipona toehtohkõme, Kyrixtu potory emãtohme, enara.

¹³ Mame oxisã exõko sytatose, Jezu Kyrixtu enetuputyry poko kyya xine, oxisã roropa exõko sytatose Ritonõpo mũkuru waro kuexirykõ poko. Mame tuaro exiketõme exõko sytatose, Kyrixtu tuaro ehtoh samo.

¹⁴ Mame poetome pyra sã exõko sytatose. Poetohti ahtao tuaro pyra ro. Imehnõ omiry etaryhtao zae ehtoh onenetupuhpyra toto poetome toexirykõke. Onekunohto omiry etaryhtao eya xine ajohpe toto exiry waro pyra toto, osenekunohpõko rokene. Yrome kymarokõ poetome pyra sã sytatose toehse, tuaro kuexirykõke.

¹⁵ Naeroro ajoajohpe pyra sehtone kuoturu-rukohtao, imehnõ pyno kuexirykõke. Mame Kyrixtu sã exõko sytatose. Kupuhpyrykõme mana, kuesẽkõme, kutuisarykõme, enara.

¹⁶ Kyrixtu omi poe oximaro ipoetoryme sytatose, toiro kuokokõme samo. Morara exiryke oma tõkehko toiro zokome ehtoh sã, moro sã atakorehmãko Jezu poetory tõ mana, emero porehme. Naeroro kuesẽkõ omipona kuahtao xine kure rokẽ sytatose, kuokokõ wãtãko mana. Moro sã atakorehmãko sytatose. Imehnõ pyno kuexirykõke, kypyno xine roropa imehnõ Jezu

poetory tō mana.

Kyrixtu a kuosenetupuhthōkō tyrisenā sā ehtoh poko

¹⁷ Naeroro Kuesēkō omi poe ynara kary se ase oya xine, jomipona ehtoko, yronymyryme. Jezu onenetupuhpynō sā pyra ehtoko. Toiparo rokē Jezu onenetupuhpynō osenetupuhnōko toh mana.

¹⁸ Tuaro pyra toto ipunaka. Koko ytoytoketō sā ytoytōko toto. Isene pyra toto Ritonōpo poe tuaro pyra toexirykōke. Typenetatohkō poko se rokē toto.

¹⁹ Tyrypyrykō poko tahtao xine ihximyra toto. Tyrypyrykō poko rokē toto. Popyra toexirykō se rokē toto, ipunaka.

²⁰ Yrome mokaro sā pyra matose, Kyrixtu kure ehtoh waro toehse oexirykōke.

²¹ Osemazuhme ipoko metatose. Mame Kyrixtu omiry etaryhtao oya xine, ipoetoryme nymyry toehse matose. Mame ipoetoryme toehse awah-tao xine zae oehtohkō poko tamorepase matose imarōme toehse oexirykōke.

²² Naeroro pake Jezu onenetupuhpyra oehtopōpyrykō irumekatoko. Āmoreme xine oorypyrykō poko rokē mexiatosene. Moro onurumekara awah-tao xine osenekunohnōko rokē matose oorypyrykō poko openetarykōke. Naeroro oorypyrykō irumekatoko.

²³ Tyrisenā sā ehtoko okurohtao xine, kure ehtoh poko openetatohkō penetatohme, zae ehtoh poko roropa ōsenetupuhthōkō ehtohme, enara.

²⁴ Mame upo kurā amurutoh sā kure oehtohkō amurutoko. Ritonōpo nyrihpyry

kurã amurutoko. Moro tamuruse oya xine ahtao Ritonõpo sã oenetaryõke imehnõ mana, Kyrixtu sã oexirykõke, zae roropa oexirykõke, oorypyrykõ poko pyra toehse oexirykõke, kure rokẽ oexirykõke, enara. Ynara kahtoko imehnomo a, “Kuosenetupuhtohkõ tyrisenã sã tyrise ahtao, Ritonõpo sã ytoytõko sytatose. Zae rokẽ ytoytõko sytatose. Aomipona roropa sytatose,” kahtoko.

²⁵ Naeroro ajoajohpe pyra ehtoko. Zae rokẽ oturutoko imehnõ maro, tytororo kuexirykõke Kyrixtu zokome.

²⁶ Imepỹ zehno toehse awahtao xine tomeseke ehtoko, oorypyrykõ poko oexirykõino. Imepỹ zehno toehse awahtao xine, axĩ kure ehtoko ropa imaro, nyhpyra ro awahtao xine.

²⁷ Tomeseke ehtoko, joroko tamuru oenekunohpyra xine ehtohme. Ynara kahtoko eya, “Mya ytoko, yyrypyry xihpyry poko jyripopyra exiko,” kahtoko eya.

²⁸ Imepỹ mõkomory tomatonanohse oya xine ahtao onematananohzomopyra ehtoko. Erohtoko tineru apoitohme oya xine, oerohtamitukõme, õkyryrykõ epekahtohme oya xine, tymõkomokãkara akorehmatohme roropa oya xine.

²⁹ Omi xihpyry ke imehnõ onurupyra ehtoko. Zae rokẽ imehnõ zurutoko, toto akorehmatohme yronymyrymehxo Ritonõpo omipona toto ehtohme. Zae rokẽ zurutoko toto orẽpyrahxo toto ehtohme Kyrixtu omipona, õmirykõ etaxĩpo eya xine.

³⁰ Mame Ritonõpo Zuzenu Kurã anasamapopyra ehtoko. Ritonõpo nekarohpyryme mã oya xine

Zuzenu. Typoetoryme oenetupuhpotorỹko mana imehnomo a. Imeĩpo tymyhpokase ropa sã exĩko matose. Moro poko otuarõtanohtorỹko mana.

³¹ Tohne oehtopõpyrykõ irumekatoko. Oorypyrykõ poko openetatohkõ roropa irumekatoko. Imehnõ zehno oehtohkõ roropa irumekatoko. Opopre imehnõ onurupyra ehtoko. Imehnõ onykerekeremara ehtoko. Imehnõ ryhmary se pyra ehtoko.

³² Yrome imehnõ pyno ehtoko. Kure toto riry poko osetetupuhtoko. Imehnõ rypyry ikorokapotoko Ritonõpo a. Moromeĩpo owenikehtoko, “Otara kara,” kahtoko, Ritonõpo a oorypyrykõ korokatopõpyry samo, Kyrixtu maro toehse oexirykõke.

5

Saeremae ytoketõ sã Jezu poetory tomo

¹ Ritonõpo poenõme oexirykõke, ipoenohotoko. Opyno xine roropa Ritonõpo exiryke ipoenohotoko, isã oehtohkõme.

² Imehnõ pyno ehtoko ipunaka. Pake ahtaoteu juteu tamuru tomo a kaneru tõ totapase tyrypyrykõ korokapotohme Ritonõpo a. Moro saaro tõsekarose Kyrixtu, tynekaroryme Ritonõpo a kyyrypyrykõ epehmatohme. Tãkye Ritonõpo toehse Jezu orikyry poko. Typoxine exikety sã kynexine eya. Naeroro kypyno xine Kyrixtu ehtoh sã imehnõ pyno ehtoko.

³ Ritonõpo poetoryme oexirykõke oorypyrykõ poko pyra ehtoko ipunaka. Imehnõ nohpo tõ poko pyra ehtoko te, imehnõ rypyry poko pyra roropa ehtoko, imehnõ mõkomory poko penetara ehtoko

roropa. Morohne poko oturupyra ehtoko roropa, ipoko ehtoh kara morohne.

⁴ Omi rypyry poko pyra ehtoko, popyra exiryke. Ajoajohpe pyra ehtoko. Imehnō rypyry poko oturunohao popyra mana ipunaka. Yrome Ritonōpo a, “Kure mase,” kahtoko. Morara kary oya xine kure mana.

⁵ Tuaro ehtoko, imehnō nohpo tō poko exiketō mā omōpyra Kyrixtu maro, Ritonōpo esaka. Enara toh mana omōpyra Ritonōpo esaka. Imehnō rypyry poko exiketō roropa omōpyra mā toto. Mōkomo poko penetaketō roropa mā omōpyra. (Mōkomo poko openetarykohtao, Ritonōpo myakamāko sã matose ahno nyrihpyry ke.)

⁶ Osenekunohpopyra ehtoko ajoajohpākō omiry poko. Morohne poko toto exiryke toto zehno exīko Ritonōpo mana. Toto wānohnōko roropa mana, tōmipona pyra toto exiryke.

⁷ Tyrypyry poko exiketō maro pyra ehtoko.

⁸ Osemazuhme aporo Kyrixtu waro pyra mexiatose. Koko ytoketō sã mexiatose. Yrome Jezu Kuesēkō poetoryme toehse oexirykōke saeremae ytoketō sã matose. Naeroro zuaro exiketō sã ehtoko, Ritonōpo omipona.

⁹ Saeremae ytoketō sã kuahtao xine, kure imehnō rīko sytatose. Zae ehtoh se exīko roropa sytatose. Imehnō akorehmāko sytatose Kyrixtu omiry omipona toto ehtohme.

¹⁰ Osenetupuhtoko Kuesēkō omiry poko, aomipona oehtohkōme, tãkye Kuesēkō ehtohme opokō xine.

¹¹ Kyrixtu waro pyra exiketō tyrypyry poko rokē toto. Xinukutumae ytoketō sã rokē toto.

Naeroro mokaro maro pyra ehtoko. Yrome toto rypyry zumakatoko aryhnaka, zurutoko toto zomory zuaro toto ehtohme.

¹² Tokare pyra mokaro tyyrypyrykō poko ehtoh poko jotururu se pyra ase popyra ya exiryke.

¹³ Emero rokē saeremāka tonehse ahtao kure enēko sytatose. Iiryryrymākō tonehse ahtao Kyrixtu a iiryryrykō osenēko saeremao samo.

¹⁴ Ynara exiryke, emero tonepose ahtao saereme sā exīko, jarao exīko mana. Morara exiryke ynara tymerose imepyny a:

“Nyhkety, apakako ty.

Oēsemāko ropa orihxīpo,

mame Kyrixtu saereh āko mana opona,”

me tymerose.

¹⁵ Naeroro tomeseke ehtoko oehtohkō poko. Tuaro pyra exiketō sā pyra ehtoko. Tuaro ehtoko.

¹⁶ Tuaro pyra exiketō maro awahtao xine ekurehpyra ehtoko. Amorepatoko toto Ritonōpo omiry poko, tuhke iiryryrymākō nae exiryke.

¹⁷ Mame tuaro pyra exiketō sā pyra ehtoko. Osenetupuhtoko Kuesēkō omiry poko, aomipona oehtohkōme, Kuesēkō tākye ehtohme opoko xine.

¹⁸ Etỹpyra ehtoko eukuru ke, tahpyra oehtohkōme. Ritonōpo Zuzenu a rokē osekarotoko, kanawa āpuineme sā aaronekōme aehtohme.

¹⁹ Oximaro awahtao xine oturutoko oxime Ritonōpo poko. Oeremiatohkō kurā ae roropa Ritonōpo ākyematohme oeremiatoko, oximōme, Ritonōpo netaryme. Tawi omihpyry ae roropa oeremiatoko, Kuesēkō netaryme. Kure mase Ritonōpo, kahtoko okurohtao xine.

²⁰ Kure mase, kakehpyra ehtoko Ritonõpo a. Emero kure oya xine ahtao, “Kure mase,” kahtoko. Emero pyra kure ahtao oya xine roropa, “Kure mase,” kahtoko ro Kumykomo a, Kuesëkõ Jezu Kyrixtu enetuputyryke oya xine.

Tynioke exiketomo tyniokõ maro

²¹ Imehnõ Jezu poetory omipona ehtoko, kure Kyrixtu ritohme oya xine.

²² Nohpo tomo, oniokõ omipona ehtoko, kure Kuesëkõ riry samo.

²³ Ynara exiryke, typyty esëme orutua mana, typoetory tõ esëme Kyrixtu ehtoh samo. Typoetory tõ kurākaneme roropa mana, toto pynanohneme roropa mana. Zokome mā toto.

²⁴ Naeroro Kyrixtu omipona ehtoko yronymyryme. Morararo ehtoko nohpo tomo, oniokõ omipona ehtoko.

²⁵ Orutua komo, opyxiäkõ pyno ehtoko. Typoetory pyno Kyrixtu ehtoh saaro. Mame typoetory tõ pyno toexiryke tamoreme kynorihne, typoetory tõ kurākatohme tyya.

²⁶ Kynorihne Ritonõpo omipona enetupuhnanõ ehtohme. Tukurikase roropa toto tõmipona toto ehtohme. Otyro kurikary sã kyya xine, moro sã tukurikase toto eya,

²⁷ toto ekarotohme tyya typytyme kurano, oryxime exikety samo, imeimehnõ maro exipitopÿ samo, atapuropyra, tunuriake pyra, ipihpyry kure potu, kurã rokẽ rahkene.

²⁸ Orutua komo, õkokõ pyno oehtohkõ sã, opyxiäkõ pyno ehtoko. Typyty pyno orutua ahtao, osepyno roropa mana.

29-30 Ynara exiryke, kuokokõ pyno sytatose. Kuokokõ otuhmãko sytatose, osepyno kuexirykõke. Moro sã Kyrixtu typoetory pyno mana, zokome kuexirykõke.

31 Ynara tymerose Ritonõpo omiryne, “Naeroro orutua kõ tumykõ rumekãko, tysekõ rumekãko roropa mã toto, typyxiãkõ maro rokẽ toehtohkõme. Mame mokaro asakoro tpyty maro oximaro exiko toto. Toiro tupũke sã exiko toto,” me tymerose.

32 Zae mã morohne tymerose. Tupime mã enetuputyry repe. Yrome ywy morõ poe Kyrixtu enetupuhnõko ase, typoetory tõ pyno aexiry poko.

33 Yrome opoko xine roropa ynara enetupuhnõko ase. Typye exiketyne awahtao xine opyxiãkõ pyno ehtoko osepyno oehtohkõ saaro. Morararo ehtoko nohpo tomo, kure oniokõ tyritoko roropa.

6

Poetohti tumykõ maro ehtoh poko

1 Poetohti, Jezu poetoryne oexirykõke, omykõ omipona ehtoko. Asakõ omipona ehtoko roropa. Toto omipona awahtao xine zae matose Ritonõpo a.

2 Ynara tymerose Ritonõpo omiryne, “Kure omykõ tyritoko. Asakõ roropa kure tyritoko,” tykase. Morara kaxiõpo ro tyya, “Oepehmatorỹko ase

3 kure rokẽ oehtohkõme, okynã orihpopyra oehtohkõme oesao xine,” tykase ynororo pake.

4 Typoenõkamo opoenõkõ onyhtomara ehtoko, zehno pyra toto ehtohme. Kure rokẽ opoenõkõ

zuãtanohtoko, zurutoko roropa, tyrypyrykõ poko pyra toto ehtohme. Amorepatoko toto Ritonõpo omiry poko, aomipona toto ehtohme.

Tosêke exiketomo tosêkõ maro

⁵ Tosêke exiketomo, tomeseke ehtoko oesêkõ omipona oehtohkõme. Onekunohto pyra roropa ehtoko. Morara awahtao xine Kyrixtu omipona roropa matose.

⁶ Naeroro toto omipona ehtoko, tonesême rokê pyra, kure oekarotohkõme rokê pyra eya xine roropa. Yronymyryme Ritonõpo omipona ehtoko, Kyrixtu poetoryme oexirykõke.

⁷ Ynara kahtoko okurohtao xine, “Mose pokoino rokê pyra erohnõko ase. Jesê nymyry pokoino erohnõko ase,” kahtoko. Mame tãkye ehtoko roropa oerokurukohtao.

⁸ Wenikehpyra ehtoko roropa kuepehmarykõ poko Kuesêkomo a. Tosêke kuahtao xine, tosêke pyra kuahtao xine roropa, kuerohitamitukõ epehmãko Kuesêkõ mana.

⁹ Typoetokamo, morararo ehtoko, kure rokene, opoetory tomo a. Opoopore pyra ehtoko eya xine. “Awãnohtorykõ ase,” kara ehtoko roropa eya xine. Ynara wenikehpyra ehtoko, opoetory tõ maro, Kuesêkõ kapuaõ poetoryme matose. Eya kymarokõ emero oxisamo. Naeroro oxisã kyritorykõ mana, kure rokene.

Soutatu sã tõsewomatohke Jezu poetory tõ mana

¹⁰ Morarame ynymerohpyry etyhporyme ynara kary se ase oya xine, ajamihtatoko Kuesêkõ maro

oexirykõke. Kuesêkõ jamitunuru emero jami-
tunuru motye kuhse. Ijamtunuru roropa kukuro-
htao xine mana.

¹¹ Mame soutatu tõi aosewomatohkõ nae, toto
zupõme. Moro saaro Ritonõpo nekarohpyry kyya
xine, joroko tamuru kyyryhmara xine ehtohme.
Naeroro Ritonõpo jamitunuru enetupuhtoko,
tõmipona oripyra xine joroko tamuru ehtohme.

¹² Soutatu tõi sero nono po ahno apoïko, toto
poremãkapotohme. Yrome kymarokõ tyoro samo,
Ritonõpo zehnotokõ poremãkapõko sytatose.
Iirypyrymãkõ esê tõi mokaro, ahno kara mokaro,
sero põkõ kara, kapuaõkõ mokaro. Jamihme mã
toto, tuhke roropa mã toto.

¹³ Naeroro axi Ritonõpo jamitunuru apoitoko,
soutatu tomo a tõsewomatohkõ apoitoh
samo. Morarame oetuarimarykohtao orëpyra
matose exiiko, oryhmarykõ se exiketõ maro
ãtãtapoirykohtao. Morarame tãtatapoikehse
awahtao xine, orëpyra exiiko matose.

¹⁴ Moro eraximaryke oya xine zae rokẽ otu-
rutoko. Zae õtururukohtao tymetÿ eary mykyhpõ
soutatu sã matose. Kure rokẽ imehnõ tyritoko ro-
ropa. Morara awahtao xine soutatu a tupuropuru
apururu sã matose.

¹⁵ Imehnõ anamorepakehpyra ehtoko Ritonõpo
omiry kurã poko, Tumükuru a iirypyrymãkõ
kurãkary ropa poko. Morara awahtao xine,
soutatu tysapatuke sã matose.

¹⁶ Kuesêkõ onenetupuhkehpyra ehtoko.
Kuesêkõ enetuputyryhtao oya xine soutatu
tomahpõke tõsewomatohke sã matose. Moro ke
zehnotokõ pyrëpyry zukatoh ezhkãko soutatu tõi

mana onuopyra toehtohme. Mokyro sã roropa matose tukupyry awahtao xine iirypyrymãkõ esemy a. Orẽpyra exiko matose Kuesẽkõ enetuputyryke oya xine.

¹⁷ Soutatu tã tupuhpyrykõ ewomatoh nae. Moro sã matose tukurãkase oexirykõke Jezu Kyrixtu a. Okurãkatopõpyrykõ waro oexirykõ oewomatohkõme mana. Mame tpyreke roropa soutatu tã mana. Morararo Ritonõpo omiry opyrekõme sã mana, Ritonõpo Zuzenu nekarohpyry orẽpyra oehtohkõme aomipona.

¹⁸ Morohne poko ehtoko emero õtururukohtao Ritonõpo maro. Oturutoko Ritonõpo a, ãkorehmatohkõme. Emero rokẽ ahtao oturutoko Ritonõpo maro Zuzenu nekarory poko. Naeroro tuaro ehtoko. Poremãpyra ehtoko roropa. Ritonõpo poetory poko oturukehpyra ehtoko.

¹⁹ Ypoko roropa oturutoko Ritonõpo a, tõmiry ekarotohme ya, imehnõ amorepatohme ya, orẽpyra jehtohme toto zururuhtao ya Kyrixtu omiry poko, toto kurãkary poko roropa Ritonõpo osenetupuhtopõpyry ae ro.

²⁰ Kyrixtu omiry poko imehnõ tuarõtanohneme ase. Æpuruhyry tao ro jahtao imehnõ tuarõtanohnõko ro ase. Naeroro oturutoko Ritonõpo a orẽpyra jehtohme. Ynara kahtoko, “Papa, ajamitunuru ekaroko Pauru a orẽpyra aehtohme imehnõ zurutohme Kyrixtu omiry poko,” kahtoko.

Etyhpyry

²¹ Kuakorõkõ kurã Tikiku yronymyryme Kuesẽkõ omipona roropa mana. Oenese xine

ytōko mana, ouruse xine roropa, taro jehtoh poko, tuaro oehtohkōme.

²² Morara exiryke mokyro aropōko ase oya xine, ourutohkōme yna ehtoh poko, tākye oehtohkōme yna poko.

²³ Ynara āko ase Ritonōpo a opoko xine, “Papa Kapuaono, Epezu pōkō akorehmako, torētyke pyra toto ehtohme, imehnō pyno roropa toto ehtohme, itamurumehxo oenetupuhtohme roropa toto a,” āko ase. Morara āko ase roropa Kuesēkō Jezu Kyrixtu a.

²⁴ Kure oriporykō se ase Ritonōpo a, emero Kuesēkō Jezu Kyrixtu pyno exiketō maro, jūme ipyno toehse toto exiryke. Enara rokene.

⌋
**Khmer Standard Version of the Holy Bible in
the Khmer Language of Cambodia**

Copyright © 1997, 2005 The Bible Society in Cambodia

⌋

© រក្សាសិទ្ធិដោយសមាគមព្រះគម្ពីរសកល

គ្រប់ ផ្នែក នៃ សៀវភៅ នេះ មិន ត្រូវ បាន ផលិត ឬ ប្រើប្រាស់ តាម ទំរង់ ឬ មធ្យោបាយ បែប អេឡិចត្រូនិក ឬ ម៉ាស៊ីន ណាមួយ រួម ទាំង ការ ថត ចម្លង អាត់ សំលេង ផ្ទុក នូវ ទិន្នន័យ ប្រព័ន្ធ ណាមួយដែលអាចយកមកប្រើ ដោយគ្មានការអនុញ្ញាតពីសមាគមព្រះគម្ពីរកម្ពុជា។ ប្រសិនបើ មានការដកស្រង់អត្ថបទគម្ពីរចាប់ពី ១០០០ខ ឡើងទៅ ត្រូវសុំការអនុញ្ញាតពីសមាគមព្រះគម្ពីរ កម្ពុជា

Quotations of the Bible in Khmer Standard Version in any form, must obtain written permission from the Bible Society in Cambodia if the quoted material is inclusive of at least 1,000 verses, or a copy of any book wholly or partially, which amounts to 50% of the book quoted. For any long quotation, notice of copyright must appear as follows: Text copyright © 1997, 2005 United Bible Societies. Used by permission.